St. 232 Poštnina [illegible] v gotovini (Conto corrente con la posta) V [illegible] soboto 29. septembra 1923. Posamezna številka 20 cent. Letnik XLVIII

Izhaja, izvzemši pondeljek, vsak dan [illegible] Uredništvo: ulica sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadstropje. Dop[illegible] uredništvu. Ne[illegible] pisma se ne sprejemajo, rokopisi [illegible] Anton Gerbec. — Lastnik ti[illegible] znaša za mesec: L 7.—, 3 mesece [illegible] Za inozemstvo mesečno 4 lire več. [illegible] in uprave št. 11-57.

Licejska knjižnica LJUBLJANA - Ju

EDINOST

Posamezne številke v Trstu in okolici po 20 cent. — Oglasi se računajo v širokosti ene kolone (72 mm.) — Oglasi trgovcev in obrtnikov mm po 40 cent. osmrtnice, zahvale, poslanice in vabila po L 1.—, oglasi denarnih zavodov mm po L 2. — Mali oglasi po 20 cent. besede, najmanj pa L 2. — Oglasi, naročnina in reklamacije se pošiljajo izključno upravi Edinosti, v Trstu, ulica sv. Frančiška Asiškega štev. 20, I. nadstropje. — Telefon uredništva in uprave 11-57.

Sedanji gospodarstveni položaj Italije

Italijanska lira se je v zadnjih dneh znatno zboljšala. Angleški funt, ki je še pred kratkim notiral 103 in 104 lire, je šel nazaj na 95 in je nato obtičal pri 97 lirah. Vzrok tega zboljšanja je treba iskati v prvi vrsti v tem, da se je tudi zunanjepolitični položaj zboljšal, nadalje v tem, da se cenijo izgledi za žetev bolj visoko in da gre splošni gospodarski položaj na bolje. Ali bo to zboljšanje lire tudi trajno, je treba seveda počakati, kajti mogoče je, da je sedanje napredovanje lire povzročeno od začasnih, spekulativnih transakcij in od odlogov pri nakupovanju deviz. Trgi efektov so stali tudi pod vplivom zboljšanega zunanjepolitičnega položaja in že par tednov se opaža stalno napredovanje tečajev. Pretiravanj borzne špekulacije skoraj ni bilo, ker je prišlo do izredno mnogo realizacij, katere so zaprečevale previharno skakanje tečajev. Le pri tečajih Banke Commerciale Italiana gre mogoče za vmešavanje nezdravih elementov in ni izključeno, da bodo doživele akcije tega zavoda nazadovanje, ker njihovo napredovanje v zadnjih tednih, katero je znašalo več sto lir, težko odgovarja dejanskemu notranjemu položaju zavoda. Banco di Roma bo v kratkem povišal svojo glavnico od 150 na 200 milijonov lir in nove delnice bo prevzel konsorcij velikih bank. Ker je skupina Credito Nazionale, naslednica banke di Sconto, izstopila iz upravnega sveta in je ta skupina imela do sedaj večino delnic v svojih rokah, bo izvoljen nov upravni svet. Širijo se glasovi, da hoče skupina znanega dunajskega bankirja Castiglioni pridobiti močnejši vpliv na Banko Commerciale Italiana. Na milanski borzi se tem glasovom veruje, potrjeni pa do sedaj niso.

Letina je skoraj v vseh strokah dobro izpadla. Ni se samo pridelalo več žita, ampak tudi več vina in svile, nego v prošlem letu. Po zanesljivih cenitvah bo znašala letina v pšenici 54,200.000 stotov (lani 44.500), v ovsu 5,300.000 stotov (lani 4.400), pridelek v vinu 43.000.000 stotov (lani 35.600), a pridelek svile 35.000.000 kilogramov (lani 33 milijonov). Izrek slavnega nemškega agrarnega kemika Justa Liebiga, da bi bila Italija pri primernem zvišanju svojih poljedelskih pridelkov lahko ena najbogatejših dežel na svetu, se sicer ni še uresničil, vendar pa se je, posebno z uporabo modernih znanstvenih metod, povišal pridelek na hektar na 35, da celo na 45 stotov. Vesti o pridelku v rižu tudi dovoljujejo sklepanje, da bo letina boljša, ker se je približno 20.000 ha več nego lani posejalo z rižem in ker je bilo vreme ugodno. Končni pridelek vina se ne da še točno ugotoviti, gotovo pa je, da je vlažno vreme v poznem poletju zboljšalo škodo, ki jo je prizadela vinu prejšnja suša. Večji pridelek svile, ki se že bliža predvojni višini, je posebno radi tega važen, ker so cene za svilo na svetovnih tržiščih vsled japonske potresne katastrofe poskočile skoraj za 25%.

Glede trgovinsko-političnih pogajanj Italije je sedaj nastopila doba mirovanja. Ministrski predsednik Mussolini bo v prihodnjem zasedanju zbornice poročal o trgovinskih pogodbah z Avstrijo, Kanado in z nekaterimi drugimi državami. V kratkem se imajo obnoviti trgovinska pogajanja s Špansko.

V ospredju razprav stoji sedaj vprašanje oddaje državnega telefona zasebni industriji. Zdi se, da vlada nima nikake sile v tej zadevi; postavila je za sedaj samo nekatere splošne temelje, na podlagi katerih bi se imela izvršiti oddaja. Minister pošte pa je izjavil, da se vlada ne bo držala krčevito teh temeljev, ampak da le-ti tvorijo le okvir za bodoča pogajanja. Za sedaj je nekako ustanovljeno, da se telefon ne bo dal v zakup, ampak da se bodo telefonske naprave prodale v celoti ali pa vsaj deloma. Mnogo točk ni še razjasnjenih. Bo-li država prevzela delnice in si s tem zagotovila vpliv pri telefonskem obratu? To vprašanje bo najbrže šele pozneje razjasnjeno. Kakor se sliši, ima vlada namen, da odda telefonsko mrežo šele tedaj, ko bodo izvršena potrebna popravljalna dela in bo mreža izpolnjena, kar bo zahtevalo strošek kakih 2 milijard lir. V načrtu pa je, da se bo telefon oddal samo domačim družbam; toda tu nastopa veliko vprašanje, kje bodo te družbe vzele potrebni visoki kapital in ni izključeno, da se bodo morale pripustiti tudi inozemske družbe. Vlada ima tudi namen, da določi najvišji dobiček prevzemnih družb; toda ta namen se bo najbrže opustil, ker se bi na ta način težko našli interesenti, oziroma če bi se našli, bi se pa zanemarila telefonska služba in naprave.

Položaj jugoslovenske vlade omajan?

Dr. Ninčić odstopi — Priprave opozicijonalnih strank
Nove zahteve Nemcev in Turkov

BEOGRAD, 28. Zadnji dogodki v parlamentu so postali izhodišče novega razvoja notranjepolitične situacije. Včeraj popoldne je imel radikalski klub plenarno sejo, na kateri se je razvnela zelo razburjena debata o izjavah vlade in zunanji politiki sploh. Poslanec Dimitrijević je ostro napadel dr. Ninčića, ki ni bil prisoten ter je žel odobravanje večine kluba. Dr. Ninčiću je bilo sporočeno, da ne uživa več zaupanja kluba in splošno se smatra, da bo zunanji minister že jutri izvajal konsekvence ter podal demisijo. Njegov naslednik postane najbrže sedanji prometni minister Jankovič, vendar pa obstoja v klubu močna struja, ki kandidira sedanjega pomočnika poslanika Ljubo Nešića, ki naj bi dobil parlamentarni mandat z odstopom dalmatinskega radikalskega poslanca dr. Subotića, na katerega listi je kandidiral.

Kralj je včeraj Ninčića, ki ga je bil že dopoldne sprejel, popoldne ponovno klical v avdijenco. Sodi se, da je kralj s tem precej ostentativno pokazal svoje mišljenje. Vsled tega se je zvečer položaj poostril in postavljena je alternativa ali Ninčić ali celokupna vlada.

Vlada je tudi v velikih neprilikah za večino pri dvanajstinah. Klub nemških poslancev zadnjič ni glasoval za vlado, ker vlada še ni pristala na njihove pogoje. Danes je bil posl. dr. Kraft pri Pašiću ter je zahteval, naj vlada odgovori na te pogoje, preden se bo glasovalo o proračunskih dvanajstinah. Pašić je izjavil, da pojde Nemcem kolikor mogoče na roko, drugi ministri zopet so mnenja, da so nemški pogoji nesprejemljivi, ker zahtevajo Nemci razne privilegije.

Pokazalo se je nadalje, da je bilo zadnje glasovanje džemijeta le nekak predujem vladi. Danes je džemijet poslal vladi nove pogoje ter zahteval, da jih vlada sprejme še pred glasovanjem o proračunskih dvanajstinah. Zaradi tega je Pašić nocoj sklical konferenco ministrov, katere so se udeležili Pašić, Velja Vukičević, Ninko Perić, Krsta Miletić in Simonović. Pogoji džemijeta so zelo težki. Vsi ministri imajo vtis, da se smatrajo džemijetski poslanci za edine zastopnike Južne Srbije. Ker je vlada v težkem položaju, je verjetno, da sprejme džemijetske pogoje, naj si bodo še tako težki.

Medtem se opozicija pripravlja za nadaljno energično akcijo proti vladi. Včeraj so se vršili razgovori med opozicijonalnimi voditelji, da se opozicija sistematično zavzame za zakone, ki pridejo na dnevni red v sedanjem zasedanju narodne skupščine. Opozicijonalni poslanci, ki se nahajajo v Beogradu, so pozvali vse svoje tovariše, ki se mude izven prestolice, naj se takoj vrnejo v Beograd. Odsotnih je iz Beograda le še 19 opozicijonalnih poslancev. Mnogo komentarjev vzbuja nastop dr. Drinkovića, ki se je predvčerajšnjim odtegnil glasovanju, pa je danes izjavil, da bo podpiral vlado.

Revolucija na Bolgarskem

Notranji boji se nadaljujejo — Vlada polagoma vzpostavlja red

BEOGRAD, 28. Poslednje vesti iz Sofije poročajo nadalje o uspehih komunistov in zemljoradnikov, med tem ko bolgarske vladne vesti to demantirajo in trdijo, da je vlada zadušila vstaško gibanje. Dogodki se razvijajo tako hitro, da jugosl. oblasti niso mogle dobiti o položaju podrobnega pregleda. Zdi se, da so se 25. t. m. vršili spopadi po vsej Bolgarski in da se samo na progi Sofija in Caribrod niso vršili boji, ker ima ta del obkoljen vojska. Po posamnih mestih prehaja vojaštvo k vstašem. Od predvčerašnjim se vršijo za Burgas in Varno hudi boji, vendar pa izid še ni znan. Včeraj je uspelo zemljoradnikom po hudem boju zavzeti najbližji kraj pred Sofijo vas Vakarevo. V boju je sodelovala tudi artiljerija ter so bile na obeh straneh velike izgube. Vas je zavzel major Jankov. Po zavzetju te vasi so se v bližini Sofije razvili hudi boji. Zanimivo je, da bolgarska vlada demantira te vesti, vendar pa jih bolgarski tisk objavlja, če tudi v blažji obliki. Zemljoradniki in komunisti razpolagajo s petimi dobro organiziranimi armadami. Orožje in municijo dobivajo iz inozemstva. Armadni poveljniki so Kalarov, Dimitrov, major Jankov, Ljudskanov in Tatov. Major Jankov je določen, da zavzame s svojo armado Sofijo. Kakor se zdi, so makedonstvujušči v Sofiji dobili popolnoma vso oblast v svoje roke. List «Utro» poroča v svoji poslednji številki, da so se poslaniki Angleške, Francije in Italije sestali te dni na konferenco, na kateri so sklenili, da se popolnoma strinjajo s postopanjem Cankove vlade proti vstašem.

CARIBROD, 28. Po vesteh iz Sofije so po trenutnih uspehih vladnih čet zmagali v boju pri vasi Vakarevo, ki se nahaja nedaleč od Sofije, komunisti in zemljoradniki. Revolucijonarno vojsko, ki se deli na pet armad, vodijo višji častniki, kateri so stopili na stran kontrarevolucionarjev. Trdi se, da je poveljnik Jankov po zavzetju Vakareva izvršil razpored čet ter krenil proti Sofiji. Po doslej še nepotrjenih vesteh je Sofija obkoljena. Razširjajo se tudi nepotrjene vesti, da je Sofija že zavzeta.

BEOGRAD, 28. Med tem ko je bolgarska vlada zadušila vstaško gibanje v južni Bolgarski, se je isto razširilo v severni in severozapadni Bolgarski v veliko večjem obsegu. Važna je vest, ki je došla prevčerajšnjim opoldne istočasno iz Caribroda in Bukarešte, torej z dveh nasprotnih strani v Beograd, da so vstaški zemljoradniki in komunisti zavzeli po ogorčeni borbi pristanišči Varno in Burgas. Na ta način so revolucijonarji dobili direktno zvezo z Rusijo, ki jih bo podpirala. Poroča se, da so boljševiki poslali preko Odese v Varno velike množine vojnega gradiva.

Notranje ministrstvo je dobilo skoraj vse sofijske liste, iz katerih je razvidno, da je v Bolgarski v polnem teku državljanska vojna. Bolgarska vlada izdaja vsak dan uradna poročila o stanju bojev z revolucijonarji. Tako je predvčerajšnjim bilo to poročilo dolgo kakih 200 vrst, kjer opisuje boje iz posamnih okrajev. Poročilo priznava, da se vrše boji na vseh straneh. Našteva tudi veliko število krajev, v katerih je bila proglašena sovjetska republika. Po vladnih poročilih je vlada vzpostavila povsod red.

SOFIJA, 28. Bolgarska brzojavna agencija objavlja: Smatrati se more, da se revolucijonarno gibanje, ki so ga izzvali komunisti, bliža koncu. Sovjetske republike, proglašene v nekaterih pokrajinah, so bile razpuščene, še preden so dospeli vojaški oddelki zaradi pritiska od strani ljudstva, ki se kaže sovražno napram revolucijonarnemu gibanju.

Komunistično gibanje je popolnoma zatrto razen v pokrajini Berkovica Ferdinand, kjer skuša vojaštvo obkoliti vstaše ter jih vjeti brez prelivanja krvi. Večje in manjše skupine revolucijonarjev zapuščajo svoje poglavarje in se vdajajo. Mnogo vstašev je pobegnilo v sosedne države. Ukrenile so se stroge mere, da se prepreči beg.

BEOGRAD, 28. Notranje ministrstvo je prejelo poročilo, da se je danes dopoldne čulo puškaranje od gornje Džumaje. Izgleda, da so se tam vršili večji spopadi. Ni bilo pa mogoče doznati za rezultate borb, ki še niso končane. Danes popoldne je pribežalo v Zaječar 17 bolgarskih seljakov, ki so pobegnili preko Vidina, kjer se je vladnim četam posrečilo pregnati upornike. Seljaki pripovedujejo o nasilju vladnih čet, ki izvršujejo grozne zločine nad upornim prebivalstvom. Povsod, kjer nastopajo, vrše svojo akcijo brez usmiljenja.

Po poročilu, ki ga je dobila jugoslovenska vlada od jugoslovenskega poslanika v Sofiji g. Rakića, izgleda, da je vladnim četam uspelo zatreti upor komunistov in zemljoradnikov. Poveljnik komunističnih čet Milan Jankov je bil pri napadu na Sofijo od strani vladnih čet poražen in se je moral umakniti. Borba je trajala 10 ur, vladne čete pa so s pomočjo četašev, konjeništva in topništva porazile svoje nasprotnike. Po vesteh, ki so prišle iz Sofije, izgleda, da vlada zmaguje tudi v severni Bolgarski, kjer nemiri še trajajo.

Angleški ministrski svet

odobril izid pariškega sestanka

LONDON, 28. Včeraj ob 11. se je sestal ministrski svet. Pričakovanje za to sejo je bilo veliko, pa je težko reči, v koliko se je ta radovednost izplačala, ker se o razpravljanjih na seji varuje najstrožja tajnost. V gotovih krogih se pričakuje kako uradno izjavo za jutri ali za ponedeljek. Nevarnost ministrske krize je za enkrat odvrnjena, akoravno je davi «Daily Express» izjavil, da je popolna spremenitev v vladi neobhodno potrebna. Baldwin in Curzon sta najbrže našla pot za spravo. Politika zbližanja s Francijo se zdi torej potrjena in konsolidirana.

Ministrski predsednik je na seji obširno poročal o zadnjih dogodkih. Začel je pri italijanskem ultimatumu Grčiji in o nato sledeči zasedbi Krfa ter pripomnil pri tem, da je prejela vlada vest o tej zasedbi komaj par ur pred izkrcanjem. Vlada je imela v tem položaju dve možnosti, o katerih se je razpravljalo med Londonom, Aix les Bains in Bagnolles: Takojšnje obžalovanje pri italijanski vladi ali posredovanje Društva narodov. Sledili smo tej poslednji poti, od katere pa smo morali marsikdaj kreniti v stran radi zadržanja Italije napram Društvu narodov in radi stališča Francije glede akcije tega Društva.

Tedaj smo morali zbirati med rešitvijo potom kompromisa pred poslaniško konferenco in popolno poveritvijo spora Društvu narodov, kjer smo upali na pomoč malih držav. Odločili smo se za kompromis iz razloga, ker bi vzpostavili sodelovanje v nemškem vprašanju, ako se bi Francija glede krfske zasedbe postavila na naše stališče.

Sinoči je «Manchester Guardian» objavil poluradno poročilo Reuterjeve agencije, kjer je rečeno, da bo Poincaré v vprašanju odškodnin vztrajal na francoskem stališču, t. j. 24 milijard za Francijo in takozvane bone C za povračilo francoskih dolgov Angliji.

De Rivera o maroškem vprašanju

MADRID, 28. Poročevalec pariškega lista «Matin» je med razgovorom vprašal generala De Rivera, kako to, da ni več danes istega mnenja glede maroškega vprašanja kakor l. 1917., ko je v svojih govorih zahteval, naj Španija zapusti Maroko. De Rivera ni bil prav nič v zadregi ter je odgovoril, da so se tudi razmere od takrat zelo izpremenile. Dopisnik pravi dalje, da dela angleško zadržanje glede Tangerja generalu veliko večje preglavice, kakor minister Alba. Ob zaključku je De Rivera izjavil, da ni nikdar mislil, da bodo Francozi podpirali Abd El Krima.

Nemčija pod izjemnim zakonom

BERLIN, 28. Ob 1. uri ponoči je državni predsednik izdal odlok-zakon za ohranitev varnosti in javnega reda. Odlok ki je stopil takoj v veljavo, predvideva ukinjenje cele vrste ustavnih svoboščin, kakor tiskovne svobode, pravice shajanja, pisemske tajnosti in zakonov glede hišnih preiskav in sekvestrov. Izvršilna oblast je takoj prešla v roke ministra za državno brambo in vojaških poveljnikov ter civilnih komisarjev, ki so bili imenovani od ministra za državno brambo. Prestopki proti odredbam teh organov se bodo kaznovali z visokimi globami, predvidene so tudi stroge kazni in celo smrtne obsodbe. Izšle so tudi določbe za ustanovitev posebnih sodišč.

V odgovor na rovarenja nacijonalistov so delavske in uradniške zveze potrdile s posebnim manifestom svoje zaupanje v ustavo nemške republike.

Komunisti proglasili v Porurju splošno stavko

Gibanje komunistov v Porurju je med tem zavzelo resno lice. V rudnikih je bila proglašena splošna stavka, delavski sindikati nimajo več nobene moči nad delavci. Delo je bilo že ustavljeno v petih ali šestih rudnikih v okolici Recklinghausena in Gelsenkirchena. Upravičen je strah, da se bo stavka naglo razširila, ker ni obrnjena samo proti gospodarjem rudnikov, ampak v prvi vrsti proti zasedbenim četam. Voditelji komunistov izjavljajo, da je treba sedaj, ko je prenehala pasivna rezistenca, začeti akcijo za nasilen izgon Francozov iz Porurja.

Preklic odredb glede izvajanja pasivne rezistence v Porurju

BERLIN, 28. Današnji uradni list objavlja odlok, s katerim se razveljavljajo odredbe, ki jih je vlada izdala za izvajanje pasivne rezistence na zasedenem ozemlju. Isti list objavlja tudi proglas ministra za zasedena ozemlja na ljudstvo. V tem proglasu izraža minister svoje priznanje ljudstvu radi njegovega zadržanja ter poziva vse, da se povrnejo na delo.

Vsi shodi nacijonalistov prepovedani

MUENCHEN, 28. Kljub prizadevanjem prizadetih krogov je Kahr prepovedal vse za sinoči napovedane shode pristašev Hitlerja.

Hitler napoveduje borbo

MÜNCHEN, 28. Voditelj bavarskih nacijonalistov Hitler je izdal na svoje tovariše proglas, kjer jih prosi še par dni potrpljenja, nakar bo izbruhnila borba. Proglas zaključujejo besede: «Mi moramo nesti svoje zastave v Berlin».

Razen tega je Hitler pisal generalnemu državnemu komisarju Kahrju pismo, kjer izjavlja, da se bo obnašal proti generalnemu komisarju tako, kakor bo ta zaslužil. Nadalje obžaluje Hitler v tem pismu, da je bil generalni komisar imenovan brez vednosti udruženja nemških bojevnikov. S tem pismom zahteva torej Hitler, da se mora bavarska vlada pred izdajanjem vsakršnih odredb prej posvetovati z voditelji udruženja nacijonalistov.

Nemčija pred državljansko vojno

DUNAJ, 28. Dunajski listi so nad vse vznemirjeni radi dogodkov v Nemčiji. Na splošno se izraža strah pred prenaglim razvojem dogodkov.

Iz Bavarske in Berlina prihajajo begunci, po največ premožni ljudje, ki skušajo rešiti svoje imetje v inozemstvo. Begunci pripovedujejo, da se v Nemčiji lahko pričakuje državljanska vojna, kjer bodo reakcijonarci in komunisti zrušili sedanjo vladavino. Eni kakor drugi imajo baje že pripravljene črne liste najuglednejših osebnosti v posameznih mestih Nemčije.

Tutankamen zahteval novo žrtev

LONDON, 28. Včeraj je umrl za posledicami težke operacije poslanec Albrey Herbert, star 43 let, bivši poslaniški tajnik; pokojnik je bil veščak v zunanji politiki, še posebno se je bavil s proučevanjem političnega življenja na Balkanu. «Daily Express» si razlaga pokojnikovo smrt na naslednji način: Herbert je bil polbrat lorda Carnarvona; pri odpretju Tutankamenovega groba je bil navzoč tudi Herbert. Odkritje stoletnih skrivnosti ga je tako ganilo, da je vzkliknil: «V naši družini se bo prigodilo nekaj strašnega!»

PREUREDITEV VOJSKE NA ŠPANSKEM

MADRID, 28. Direktorij se je sestal predvčerajšnjim v navzočnosti kralja. Odobril je odlok za preosnovo vojske; v smislu tega odloka bo vojaška služba trajala 2 leti mesto 3, kakor doslej. Sicer pa je bila tudi do sedaj navada, da so bili vojaki odpuščeni po dovršitvi dvoletne službe. Po izvršitvi te preosnove bo vojska štela približno 110.000 mož; sedaj šteje kakih 125.000.

Avstrijska poslanska zbornica ratificirala rimski dogovor o Južni železnici

DUNAJ, 28. Avstrijska poslanska zbornica je ratificirala brez vsake razprave rimski dogovor glede Južne železnice. Dogovor je gotov, le podpis predsednika republike mu še manjka. Poslanska zbornica je nato zaključila zasedanje.

Kakor že javljeno, se bodo volitve v državno zbornico vršile 22. oktobra.

Italijanske čete izpraznile Krf

Povratek italijanskih vojnih ladij v krfsko vodovje

ATENE, 28. Italijani so izpraznili Krf. Italijanska zastava je bila odstranjena s trdnjave ob 8. uri; na njenem mestu vihra spet grška državna zastava. Italijanska mornarica in grška torpedovka «Smirne» so se pozdravile. Grške zastave so bile razobešene na prefekturi in vseh javnih poslopjih. Poleg grških zastav plapolajo tudi angleške. Ob 8.30 je italijanska mornarica odplula. Komaj je zapustila krfsko pristanišče zadnja ladja, že se je valila velikanska množica prebivalstva proti angleškemu in francoskemu konzulatu, kjer je burno ploskala. Ob 13. uri se je italijansko brodovje nenadoma spet pojavilo pred Krfom ter se zasidralo v pristanišču. Do včeraj do 21. ure ni grška vlada prejela še nikakega obvestila glede tega nenadnega povratka.

«Matin» o povratku italijanske mornarice pred Krf

PARIZ, 28. «Matin» razlaga dejstvo, da so se italijanske vojne ladje zopet vrnile pred Krf na ta-le način: Kakor znano, je poslaniška konferenca privolila na italijanske zahteve, nakar je Italija pričela z izpraznitvijo Krfa; grška oblastva so prevzela otok spet v svoje roke. Toda grška vlada ni dala še potrebnih navodil za izročitev Italiji 50 milijonov lir, ki se nahajajo pri Švicarski državni banki kot jamstvo. Radi tega je italijanski ministrski predsednik poslal italijanski mornarici ukaz, naj ostane v krfskih vodah, dokler ne dobi Italija 50 milijonov lir.

Agencija «Telegraph» poroča iz Aten, da je italijanski konzul na Krfu dal grškemu prefektu častno besedo, da nima prisotnost italijanske mornarice nikakega sovražnega značaja.

Angleški tisk je proti odločitvi poslaniške konference ter svetuje Grčiji, naj zahteva odškodnino za obstreljevanje Krfa

LONDON, 28. «Daily Telegraph» piše: Angleški poslanik v Parizu je dobil od vlade navodila v smislu, naj se postavi proti italijanskim zahtevam glede onih 50 milijonov lir; toda pozneje je lord Curzon upošteval francosko stališče, ki je bilo prijazno Italiji, da ne bi morda prišlo do kakih komplikacij. V ameriških ter krogih Male entente je vzbudila odločitev poslaniške konference veliko nevoljo.

Nekateri listi svetujejo Grčiji, naj se obrne v Haag za poravnavo škode, ki jo je prizadelo Grčiji obstreljevanje krfske trdnjave. «Times» obžaluje, da je poslaniška konferenca pozvala Grčijo, naj dokaže svojo nedolžnost, češ dolžnost tožiteljev je bila, da dokažejo njeno krivdo. «Manchester Guardian» se čudi nad odločitvijo poslaniške konference, ki je prisodila 50 milijonov lir Italiji; kajti to je prava zaplenitev. List pravi, da bi morala Italija plačati odškodnino Grčiji za obstreljevanje Krfa, ne pa Grčija Italiji.

Osrednje tajništvo fašistovske stranke demisijoniralo

RIM, 28. Danes je kom. Michele Bianchi izročil Mussoliniju pismo, kjer se načelnik stranke obvešča o demisiji članov osrednjega tajništva fašistovske stranke. Kot vzrok je navedeno, da mora imeti novi izvršilni odbor stranke popolno svobodo pri sestavljanju novega tajništva. Pismo so podpisali Michele Bianchi, Giovanni Marinelli, Nicola Sansanelli, Attilio Teruzzi, Achille Starace, Giuseppe Bastianini in Piero Bolzon. V pismu se izrekajo vodji izrazi neomajne zvestobe in udanosti do stranke. Mussolini je pismo vzel na znanje in si pridržal pravico nadaljnjega odločevanja.

Za obnovitev trgovinskih odnošajev s sovjetskimi republikami

RIM, 28. Ministrski predsednik Mussolini je sprejel g. Meljoranskega, zastopnika sovjetske republike Dagestan. Razgovarjala sta se o možnosti izkoriščanja ogromnih naravnih bogastev (petrolej, premog, živo srebro), ki jih ima Dagestan. Gosp. Meljoranski se je mudil še prej pri ministru za državno gospodarstvo, g. Corbino v tej zadevi. Ministrski predsednik se je zelo zanimal za izvajanja g. Meljoranskega ter mu je izjavil, da bo z ministrom za državno gospodarstvo proučil vso zadevo in da bo bržkone poslal na lice mesta posebno komisijo.

Frančiškani izražajo svojo ljubezen Mussoliniju

RIM, 28. O priliki proslavitve stoletnice Manzonija na pobudo frančiškanov v Torre Annunziata je pater guardijan tamošnjega samostana poslal Mussoliniju brzojavko, kjer pošilja «velikemu vojvodi modernih italijanskih zmag» pozdrav ljubezni v imenu frančiškanov in katoliške omladine ter prosi zanj božjega blagoslova.

Masaryk v Parizu

PRAGA, 28. «Češke Slovo», ki je blizu dr. Benešu, poroča, da prispe predsednik Masaryk 15. oktobra v Pariz, kjer ostane teden dni kot gost predsednika Milleranda. Za časa svojega bivanja bo zaključil konvencijo med obema državama, kateri je položil temelje maršal Foch v Pragi.

Turki zopet v Carigradu

PARIZ, 28. Dne 1. oktobra bo turška armada svečano vkorakala v Carigrad. Medzavezniški generali bodo 2. oktobra popoldne zapustili mesto. Utrdbe v Dardanelah so popolnoma izpraznjene.

DNEVNE VESTI

Premeščenje tržaških sodnikov

Z ozirom na preustroj sodnij, ki se ima izvršiti dne 1. oktobra, so bili premeščeni odposno imenovani sledeči tržaški sodniki: Višji sodni svetnik Renčel je imenovan za predstojnika na preturi I. tržaškega okraja (mandamenta); na tej preturi bodo sledeči sodniki: Giacomelli, Zink, Manzoni, Peteani, Aite, Rota. Predstojnik preture II. tržaškega okraja bo sodni svetnik Poliak; sodniki: Segalla, Jurcev, Caneva, Buttazzoni. Predstojnik preture III. tržaškega okraja bo sodni svetnik Luccardi; sodniki: Kessissogli, Zerboni. Vodja tržaške mestne preture bo Silvio De Vuono, sodniki: Pollanz, Lusner. — Za predsednika na novo ustanovljene civilne in kazenske zborne sodnije v Kopru je imenovan višji sodni svetnik Tulliani; sodniki te nove zborne sodnije bodo: Babuder, Illuch in Porcari. — Trgovinska pretura in trgovinska zborna sodnija v Trstu sta odpravljeni. — Kakor čitatelji vidijo, ni nič koristila brzojavka tržaške odvetniške zbornice, ki je bila dne 25. t. m. poslana v Rim z namenom, da vse te ukrepe za sedaj prepreči, in ki se je zdela «Piccolu» tako strašno pravočasno poslana.

VPISOVANJE V LJUDSKO ŠOLO srbsko-pravoslavne občine se vrši samo še danes, dne 30. septembra od 10. do 12. ure. Obenem se vrši vpisovanje v otroški vrtec, ki je priključen omenjeni šoli. Stariši se opozarjajo, da otroci v vrtcu dobé refekcijo črez poldne.

Olajšave pri izdajanju potnih listov. V svrho olajšave izdajanja potnih listov je kvestura ukrenila potrebno pri občinskem oblastvu za opustitev vsaj za gotove stanove občinstva tistih formalnosti, ki so najbolj občutno zavlačevale izdajanje potnih listov. Te olajšave se tičejo v prvi vrsti trgovcev, ki odhajajo na kratka potovanja po svojih poslih v države Evrope. Sklenjeno je bilo, da bodo morali oni, ki hočejo svoje še nezapadle potne liste napraviti veljavne še za druge države, vložiti prošnjo.

Ugotovljeno je bilo, da se mnogi, ki so dobili že na magistratu «nulla osta», ne predstavijo na kvesturi, da bi dvignili potni list. To dokazuje, da se večkrat vlagajo prošnje, ne da bi prosilci v resnici rabili potni list. V resnici leži na kvesturi več sto nedvignjenih potnih listov. Ker se trati tako po nepotrebnem čas, bo odslej kvestura stavila v arhiv potne liste, ki jih ne bodo prosilci dvignili v teku 15 dni. Po preteku tega roka bodo morali prizadeti vložiti novo prošnjo, ako bodo hoteli imeti potni list.

* **Začetek šolskega pouka na zasebni šoli pri Sv. Jakobu** bo v pondeljek dne 1. oktobra. Ob 7. uri naj pridejo vsi otroci v cerkev sv. Jakoba k sv. maši; po sv. maši pa v šolo.

* **Obrtni davek.** Tukajšnja davčna agencija (urad I.) javlja: S 1. oktobra se ima plačati v tukajšnjem davčnem uradu (Piazza Chiesa Evangelica št. 2, I. nad.) IV. tromesečni obrok obrtnega davka.

Z univerze v Padovi. Kakor doznavamo, se vpisovanje visokošolcev na univerzi v Padovi, kjer študira večina naših dijakov, vrši do dne 5. novembra t. l. V izrednih slučajih se dijaki po navadi še vpisujejo do 30. novembra. Izpiti v letošnji jesenski sesiji, se začnejo okoli 15. Dnevi posameznih izpitov za prvi vzklic so že določeni, za drugi vzklic se določijo pozneje. Čas za predložitev prošenj za pripustitev k izpitom poteče dne 10. oktobra. Doslej so določeni dnevi za te-le izpite: Sodna medic. 18. okt., kazensko pravo 18., kazenski pravdni red 18., civilni pravdni red 20., pravna filozofija 20., finančno pravo 19., upravno pravo 22. (drugi vzkliki 27. nov.), civilne institucije 26., mednarodno pravo 27., civilno pravo 28., statistika 3. nov.

Za dneve ostalih 7 izpitov nismo doslej še izvedeli. — Slov. akad. fer. dr. «Balkan».

Vrnitev otrok s počitnic. Danes, 29. t. m. se vrnejo otroci iz sledečih krajev Kobariškega okraja: Kobarid, Mlinsko, Idrsko, Smast, Libušnje, Ladra, Bovec.

Starši naj pridejo ponje k Sv. Ivanu v «Narodni dom» ob 9. in pol zvečer.

Št. Peter na Krasu, Kal, Trnje, Selce, Gradec, Nadanjeselo, Gor. Košana, Neverke, Bač-Knežak ob 12.20 (opoldne) na južni kolodvor.

Čepovan, Grgar, Kronberg, Solkan, Miren, Št. Peter, Štandrež, Podgora, Šempas, Osek, Ozeljan, ob 4.50 pop. na južni kolodvor.

Postojna, Matenjavas, Žeje, Koče, Slavina, Orehek, Prestranek, Strnica, Studeno, ob 5.30 pop. na južni kolodvor.

Vipava, Št. Vid, Slap, Lože, Gradišče, Planina, Vrhpolje z avtokorijero ob 6.30.

Il. Bistrica, Trnovo, Smrje, Koseze, Topolec, Harije, Vel. Bukovica, Dobropolje, Zarečica, Dol. Zeman, v torek 2. okt. ob 6.30 pop. na južni kolodvor.

Društvene vesti

Novačanova «Veleja» je igra pravega umetniškega užitka; vsakdo naj si jo ogleda. Delo ni samo umetniško dovršeno, ampak tudi poučljivo. Ta izvanredni užitek nam bo nudila «Šentjakobska čitalnica» v nedeljo, dne 30. t. m. točno ob 5.30 popoldne.

Šola «Glasbene Matice». Redni pouk v šoli «Gl. Mat.» prične v pondeljek 1. oktobra. Ta dan naj se zglasijo vsi gojenci ob 16. uri v prostorih «Trž. podp. in bral. društva» v ul. Torre bianca št. 39, I. nad. (levo), da se jim določi urnik. Ob tej priliki se sprejemajo novi gojenci.

— V Barkovljah in pri Sv. Ivanu se vrši vpisovanje v šolo «Gl. Mat.» danes od 16. do 19. ure v tamošnjih Nar. domih. — Vodstvo.

Iz tržaškega življenja

Drzno podjetje svedrovcev. Prevrtajo blagajno, pa ne morejo priti do plena. Po pardnevnem počivanju so se tržaški svedrovci zopet lotili «dela». To pot so vzeli na piko blagajno tvrdke z oblekami in tkaninami Ignazio Bittmann, katera se nahaja na C. V. E. III št. 10. Po svojem, v vseh podrobnostih dobro preštudiranem načrtu, so s pomočjo ponarejenih ključev odprli vežna vrata hiše št. 27 v ulici S. Nicolò, od tam so prišli na dvorišče za skladiščem tvrdke Bittmann. Tam so napravili v zidu luknjo, skozi katero so prišli v skladišče, kjer so se takoj lotili blagajne. Že so jo prevrtali na eni strani in napravili na zunanji plošči običajno trioglato odprtino, kar jim je nenadoma prekrižala račune nepričakovana zapreka; notranja jeklena plošča je bila močnejša od zunanje in svedrovci ji niso mogli do živega. Najbrž se jim je tudi kako orodje pokvarilo. S težkim srcem so mogli svedrovci opustiti delo, ko so že mislili, da imajo plačilo za svoje naporno delo že v rokah. Odšli so neopaženo, kakor so prišli, pustivši na licu mesta nekaj vlomilnega orodja.

Včeraj zjutraj je vlom odkril uslužbenec tvrdke, ko je odprl trgovino; naznanil je zadevo na kvesturi.

Isto noč je nek policijski agent aretiral na tekališču V. E. III, v bližini trgovine Bittmann 37-letnega Rudolfa Habermann, stanujočega v ul. Giuliani št. 34. Mož je policiji znan kot vlomilec in ne sme krožiti po noči po ulicah. Bil je umazan od peska, sličnega onemu, s katerim se polnijo prostori med ploščami blagajn. Mož je bil odveden na kvesturo in ker je zelo osumljen, da je imel svoje prste pri tem vlomu, so ga po zaslišanju spremili v zapor v ulici Coroneo.

V blagajni tvrdke Bittmann je bilo spravljenih 14.000 lir v gotovini.

Steklenico mu je vrgel v glavo. Baron Fran Knopp, star 63 let, se je včeraj opoldne sprehajal v svoji vili pri Sv. Andreju. Nenadoma mu je od nekje priletela steklenica ter se mu razletela na glavi. Ubogi starec je zadobil precej široko rano na desnem sencu. Dobil je prvo pomoč od zdravnika rešilne postaje, ki je bil telefonično poklican na lice mesta. Zdi se, da je bila steklenica vržena z okna kake hiše, ki meji na vilo. Najbrž je nekdo storil to namenoma; Knopp je namreč bivši avstrijski general.

Dve aretaciji. Predvčerajšnjim je bil aretiran 23-letni Ezij Corazza, stanujoč v ulici S. Sergio št. 10. Pri preiskavi v njegovem stanovanju so policijski agenti našli pisalni stroj «Adler», ki je bil pred kratkim ukraden tvrdki «Lubra» v ul. Settefontane; istotako sta bila zaplenjena dva površnika tatinskega izvora.

Kot sokrivec Corazze je bil aretiran nek Fran Bubnich, star 22 let. Oba sta bila odvedena v zapor v ul. Coroneo.

Sleparija, kateri je že marsikdo šel na limanice; bajka o zakladu španskega jetnika. Že pogostoma se je pripetilo, da so različne imovite osebe v našem mestu prejele iz Španske zagonetno pismo, v katerem piše neznani pisec, da je zaprt v neki ječi na Španskem ter da ima v tem ali onem kraju na Španskem ali v Franciji skrit zaklad, do katerega pa mu je nemogoče priti. Dalje piše, da je pripravljen odstopiti del zaklada onemu, ki bi hotel iti ponj. Podrobne podatke o mestu, kjer se nahaja zaklad, bo dala gotova oseba, katere naslov navaja v pismu. Dotična oseba je baje kazenski zagovornik neznanega jetnika.

Marsikateri lahkovernež, ki je prejel slično pismo, je odpotoval na Špansko ter se sestal s pretveznim jetnikovim zagovornikom. Ta je seveda rekel, da je to, kar je navedeno v pismu, vse resnično; a predno pove mesto, kjer se nahaja zaklad, mora poravnati gotove stroške procesa njegovega varovanca, ki se nahaja v ječi. Lahkovernež je plačal za te stroške znatno vsoto denarja, nato mu je pretvezni zagovornik dal natančen opis kraja, kjer se nahaja zaklad. Navadno je bil ta spravljen v kovčegu, ki se je nahajal v tem ali onem oddaljenem mestu na Španskem ali v Franciji, kakor je bilo pač označeno v pismu. Lahkovernež se je podal tja, kjer pa se je seveda prepričal, da ni o zakladu ne duha ne sluha. Tedaj je šele izprevidel, da je postal žrtev spretne sleparije. Potovanje in stroški, ki jih je plačal za pretveznega jetnika, so ga stali znaten znesek denarja.

Pred kratkim je bil na ta način zopet opeharjen nek Tržačan za znesek 35.000 lir. Španska varnostna oblastva, katerim so bili naznanjeni podobni slučaji, so pričela iskati pretveznega jetnika in njegove tovariše. Od italijanskega konzula v Barceloni je potom ministrstva za notranje zadeve prišlo v teh dneh tukajšnji kvesturi poročilo, da se je španski policiji posrečilo prijeti tri take lopove, ki so z bajko o zakladu lovili v svoje mreže lahkoverneže ter jih skubili na opisani način; med aretiranci sta tudi dva španska poštna uradnika.

Ker se še vedno dogaja, da prejemajo ljudje tu in v drugih italijanskih mestih taka pisma, opozarjamo občinstvo, da ne gre sleparjem na limanice. Če kdo prejme slično pismo, naj obvesti kvesturo.

Vesti z Goriškega

Poslovilni večer dijaštva se bo vršil nepreklicno v soboto, 29. t. m. ob 20.30 v dvorani Trgovskega doma s sledečim sporedom: 1) Igračke I. pantomima; 2) Oskar Dev: a) Na vrtu mi javor zeleni, b) Zar je morala doć (osmerospev); 3) Igračke II. pantomima; 4) Ples devojk; 5) Oskar Dev: a) Veterček po zraku gre, b) Mjesečino (osmerospev); 6) Jutranja toaleta, pantomima; 7) Od železne ceste, duet (bariton in sopran). Po končanem sporedu ples.

Za prireditev so že razposlana posebna vabila. Ker je dovoljen vstop le proti vabilu, prosimo one, ki morda še niso pomotoma prejeli vabila, da pošljejo pismeno ali ustmeno svoj naslov tov. Josipu Pavlin, Viale XX Settembre 48, da se jim potem takoj dostavi vabilo na dom.

Učiteljski tečaj v Vidmu. V torek je bil v Vidmu na slovesen način zaključen spopolnitveni tečaj za slov. učitelje. V poslovilnih govorih so prireditelji tečaja priporočali udeležencem, da naj širijo na tečaju dobljeno znanje med slovenskim ljudstvom ter so izrazili svoje zadovoljstvo nad marljivim posečanjem in uspehi tečaja.

V soboto popoldne med zgodovinsko uro sta obiskala tečaj furlanski prefekt odv. Pisenti in videmski župan gr. uff. Spezzotti ter sta pozdravila udeležence, za kar se jima je zahvalil slovenski učitelj.

Prirediteljem se je v imenu učiteljstva zahvalil v lepih in toplih besedah g. Urbančič, nadučitelj v Mirnu pri Gorici.

Nov mestni komisar v Gorici. Preteklo soboto je prevzel goriško mestno upravo novi komisar cav. uff. Cobianchi, ki je bil imenovan na mesto dosedanjega komisarja cav. Fabiolija. Čeravno nismo prijatelji komisarjev, vendar moramo priznati, da je dosedanji komisar upravljal mesto v občo zadovoljnost prav dobro in tudi goriški Slovenci mu nimamo kaj očitati, postopal je z nami tako, kakor si mi v sedanjih razmerah želimo: pustil nas je pri miru.

S časom bomo docela pozabili, da so nekdaj upravljali mesta in občine od prebivalstva izvoljeni občinski sveti.

Razstava načrtov za spomenik padlim Goričanom. V prostorih mestnega gledališča je otvorjena razstava načrtov za spomenik padlim Goričanom. Razstavljenih načrtov je nekaj črez trideset in je med njimi tudi baje en načrt slovenskega arhitekta. Prva nagrada za najlepši načrt znaša 5000 lir, kar ni ravno veliko. Odbor za postavitev spomenika je dosedaj nabral 250.000 lir.

V sobotni «Voce dell'Isonzo» je neki kritik večino razstavljenih načrtov strašno razmesaril, vsled tega se je dvignil med užaljenimi umetniki velik halò.

Razstava ostane odprta do 30. t. m.

Zbor kubanskih kozakov obišče tudi Gorico. Goriškemu gledališkemu vodstvu se je posrečilo pridobiti znameniti pevski zbor kubanskih kozakov, ki sedaj z uspehom gostuje po Italiji, za enkratni nastop v Gorici. Dan koncerta ni še določen.

Pred novim šolskim letom. Kakor smo že poročali, so morali učitelji vložiti nove prošnje za definitivno nameščenje. Od novega šolskega leta nas loči samo še nekaj dni, toda prošnje še vedno niso rešene. Učiteljstvo se nahaja vsled tega v veliki negotovosti in skrbeh, kajti širijo se govorice o velikih spremembah v goriškem šolskem okraju. Po teh govoricah bo od približno 190 učiteljev v goriškem šolskem okraju vpokojenih kakih 70 in odpuščenih okoli 20 učiteljev. Na razna povpraševanja pri okrajnem šolskem svetu v Gorici je učiteljstvo dobilo odgovor, da naj ne nastopa službe, dokler ne dobi dekretov o imenovanju.

Ljudsko-šolske razmere na Goriškem so bile do sedaj še precej povoljne, nismo še poznali onega brezvestnega zatiranja ljudskega šolstva v materinem jeziku, kakor ga že davno preživlja nesrečna Istra, toda bojimo se, da prinese novo šolsko leto tudi nam velika presenečenja. Vendar naj vedo naši gospodarji, kojim smo izročeni na milost in nemilost, da čim večje je nasilje, tem večji bo odpor.

Pravična kazen božja. Pred vojno so nas goriški Italijani ob vsaki priliki zmerjali z besedo «ščavi». Po vojni so se razmere, kakor v mnogih drugih, tako tudi v tem pogledu, precej spremenile. Sicer še vedno pade tupatam kak ščavo, toda, kar je bilo prej pravilo, je sedaj izjema.

V četrtek, dne 20. t. m. so gostovali goriški nogometaši v Vidmu, kjer so merili svoje moči z videmskim nogometnim klubom. Borba med obema kluboma je bila ljuta, Goričanom je zlasti nagajal «nepristranski» videmski sodnik, zato pa jih je vspodbujalo v boju gostoljubno videmsko občinstvo z vzkliki «austriaci» in «sciavi». Seveda je bil tudi izid tekme (4:1) temu primeren: Goričani so bili tepeni.

Kako moder je naš narod, ko pravi: «Kdor drugemu jamo koplje, sam vanjo pade!» Kolikokrat smo že rekli goriškim Italijanom, da so naši interesi nerazdružno spojeni z njihovimi, če niso hoteli nam verjeti, bodo morda sedaj verjeli bratskemu Vidmu. O sv. Gorica, kedaj bo konec tvojemu trpljenju?

V nedeljo se bo vršila med obemi moštvi revanšna tekma v Gorici. Če bo tudi goriško občinstvo smatralo to tekmo za revanšno, bo tudi ono vzpodbujalo videmske goste z vzkliki «macaroni».

Sodnik pri tekmi bo Tržačan, ki bo najbrže bolj pravičen sodnik kot je bil videmski.

Iz tržaške pokrajine

Hrenovice pri Postojni. Žalostno so peli zvonovi v sredo. Poslavljala se je za vedno ljubljena Slavica D. v najlepši, zlati dobi in cvetu mladosti. Prekmalu je morala zapustiti svoje drage, ki jih je pustila še živa v Trstu, in ljubo domovino; ali njen duh je bil pozvan v nebeški raj, k izvoljenim, kjer ni bridkosti. Bridkost smo pa občutili v naših srcih, ko smo jo spremljali k večnemu počitku. Ne, ni hotela, da bi jo pokrivala tuja zemlja in da bi bila zadnja pot brez slovesa od njenih ljubljenih prijateljic in prijateljev v dragem slovenskem kraju. Njene zadnje in siceherne želje so se izpolnile. Tužni zvoki iz zvonika so močno prodirali v naša srca, ki smo ljubljeni pokojnici klicali oni težki: nasvidenje.

Nepopisljivo lepo so jo pozdravila hrenovška dekleta in njene prijateljice. Posebno pa so se razlegale nad vse lepo njihove poslovilne pesmi, v katerih so razodevale ljubezen do ljubljene prijateljice in brezmejno otožnost po njeni izgubi.

Še enkrat ji kličemo nasvidenje nad zvezdami in lahka ji slovenska zemljica. — J. R.

Književnost in umetnost

Umetniške razglednice. Umetniško založništvo «AŽBE» v Mariboru je izdalo prvo serijo (12 razglednic) jugoslovenskih zaslužnih mož.

Prva serija obsega reprodukcije sledečih mož: Anton Aškerc, Ivan Cankar, Ljudevit Gaj, Simon Gregorčič, Vuk Št. Karadžić, Ivan Mažuranić, Petar Petrović Njegoš, Nikola Pašić, Radomir Putnik, J. J. Strossmayer, August Šenoa in dr. van Tavčar.

Reprodukcije so izdelane v več barvah in so dobro uspele. Serija stane v mali razprodaji 12 Din., posamezni komad 1 Din.

Sport

NOGOMET

Tekma za jugoslovensko prvenstvo. Druga izločilna tekma se je odigrala preteklo nedeljo v Sarajevu med sarajevskim Sašk-om (Sarajevski akademski športni klub) in beograjsko Jugoslavijo. Zmagal je Sašk z 4:3. Končna tekma se bo sedaj odigrala med Saškom in zagrebškim Gradjanskim.

DAROVI

Na svatbi gospice Angele Štrekelj z gospodom Naglosom, se je nabralo za «Dij. Mat.» L 120. Denar hrani upravništvo.

Borzna poročila.

Tečaji:

Trst, dne 28. septembra 1923.

Cosulich	304
Dalmatia	275
Gerolimich	1189
Libera Triestina	390
Lloyd	1415
Lussino	585
Martinolich	182
Oceania	110
Premuda	565
Tripcovich	282
Ampelea	465
Cement Dalmatia	305
Cement Spalato	223

Valuta na tržaškem trgu.

Trst, dne 28. septembra 1923.

ogrske krone	0·11	0·13
avstrijske krone	0.03	0.0310
češkoslovaške krone	65.10	65·50
dinarji	24.55.—	24.90
leji	10.—	10.50
marke za milijon	0·12	0·20
dolarji	21.70	21.85
francoski franki	133.75	134.25
švicarski franki	387·—	390.—
angleški funti papirnati	99.10	99·35

Pina Pertot
Nino Sferza
poročena
Barkovlje-Greta, 29. 9. 1923.
525

Mali oglasi

se računajo po 20 stot. beseda. — Najmanjša pristojbina L 2.—. Debele črke 40 stot. beseda. — Najmanjša pristojbina L 4.— Kdor išče službo, plača polovično ceno.

GOSPODIČNA iz boljše hiše, vajena vsakega dela, želi priti v Gorico k boljši družini v svrho priučitve kuhanju in italijanščine. Naslov pove upravništvo! 1357

PRODA SE ENONADSTROPNA HIŠA z 12 parketiranimi sobami, vodovodom, kletjo in gospodarskim poslopjem; poleg hiše lep vrt in štiri njive. Pripravno za vsako obrt, kerleži posestvo na Vrhniki (žel. postaja Vrhnika). Pojasnila daje lastnica Julija Kobal, Vrhnika št. 43, Jugoslavija. 1358

STANOVANJE in dobra hrana se odda dvema dijakoma ali pa uradnikoma. — Molino Grande 46, III. 1359

NOVA TVRDKA MARMOLJA & DELPIN, GORICA, Piazza Amicis 1, išče: poslovodjo, 4 pomočnike, 2 skladiščarja, voditelja pisarne, 6 uradnic, 3 potnike, 15 težakov. Nastop takoj. 1360

TRGOVSKI POMOČNIK, mešane stroke, z večletno prakso, išče službe s 15. novembrom, najraje v kakem večjem prometnem kraju na deželi. Ponudbe pod «Pošten» na upravništvo. 1339

ZLATO; krone, goldinarje, zlat denar, dragulje plača več kot drugi zlatarna, Via Ponte Fabbra 1. 1342

KRONE IN GOLDINARJE plačujem vedno dve stotinki dražje nego drugi kupci. Via Pondares št. 6, I.

HARMONIJ v dobrem stanju, se kupi. Pošt. nudbe pod «Harmonij» na upravništvo. 1354

KRONE, srebro, zlato in platin kupujem. Plačam več kot drugi. Zlatarna Povh Albert, Trst, via Mazzini 46. 52

ZLAT, srebrn in papirnat denar se kupuje in prodaja po zmernih cenah. Menjalnica via Giacinto Gallina 2, (nasproti hotela Monecenisio). Telefon 31-27. Govori se slovensko. 29

BRILJANTE, zlato, srebro in platin po najvišjih cenah. Dajem predujme na dragulje. Pertot, Via S. Francesco 15, II. (45)

Delavsko konsumno društvo v Poljanah

priredi

v nedeljo, dne 30. t. m., ob 16. uri v prostorih gostilne Perko (Central)

izreden občni zbor

s sledečim dnevnim redom:

1. Poročilo o konkordatih za premičnine in stanovanje.
2. Določilo, kako in kaj s trgovino.
3. Pregled računov.
4. Slučajnosti.

ODBOR.

Vedno novi dohodi

pohištva

modernega — solidnega

po originalnih tovarniških cenah.

Trst — Via Udine 25

Velika izbera v prosti luki brez carine.

35

Podpetniki iz prisnega kavčuka.

Kdor dosti hodi, ima zvečer trudne noge in čuti splošno utrujenost. Potrebno je vsled tega, da si kupi tako obuvalo, ki ima pritrjene cele podpetnike iz pristnega kavčuka „PALMA"

Prodajalnice obuvala in čevljarji naj vprašajo cenike, katere jim pošlje zastopnik **Ermanno Morgenstern, Trst, Via Coroneo 5.**

Krone L 1.80, goldinarji L 4.75

Trst, Via Pondares štev. 6, I. nadstropje desno

†

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem sporočamo žalostno vest, da je sinoči ob 21.30 nenadoma preminul naš preljubljeni soprog, oče, stari, oče, brat, svak, tast in stric

Andrej Obersnel

gostilničar v Lokvi

Pogreb predragega se bo vršil v soboto, 29. t. m., ob 17. uri.

V LOKVI NA KRASU, dne 28. septembra 1923.

Žalujoči ostali.

PODLISTEK

ANNIE VIVANTI:

KIRKA

(59)

Roman Marije Tarnovske. - Poslovenila G. B.

Nezmožna sva bila misliti, se ustaviti, razsoditi in sva se spustila v brezumen, smrtonosen beg! Ob vsakem ovinku sva ugledala novo vrsto blestečih se plošč, križev, kipov... neskončne vrste mrtvecev, ležečih z nogami obrnjenimi k nama. Kjerkoli sva krožila, kamorkoli sva tekala, vedno so bile one vrste mrtvecev, s stegnjenimi nogami proti nama. In znočilo se je.

Tedaj sva opazila v daljavi lučko in misleč, da je tam galerija čuvaja, sva opustila krive stezice in da si skrajšava pot, sva si pustila roke in stekla preko zemljišča, prepolnega grobov. Gor in dol po okroglih grobiščih, gor in dol po kratkih, izbočenih valovih tega morja, zadevajoč se v vence, teptajoč in lomeč cvetice in listje, sva tekla sopajoč v temi — misleč, da ležijo pod našimi koraki izpremenjena trupla tujih ljudi in ljudi, ki sva jih poznala... Tekla sva, prevračala sva pri tem svetilke, razbijala slike, pokvarjala in uničevala zadnje darove ubogim ranjkim...

Ustavila sem se vsa potna in sem se tresla. Obleka mi je bila raztrgana, čevlji težki in polni blata...

Kje je bil Naumov? Kedaj sem ga izgubila? Za katerim grobom je padel ali se skril? Sem bila sama?... Ne! tem slabše! Naumov je bil skrit v temi, ki me je obkroževala!...

Odkod bo priskočil, da me bo ustrašil?...

Tedaj sem zavpila, zavpila, kakor je zavpila nekoč neka blazna žena zaprta v celici norišnice — ona blazna žena je bila moja teta, ki je sedaj tu zakopana... Zavpila sem in zdelo se mi je, da mi je hotelo grlo počiti... Vpila, vpila sem na onem počivališču nemih mrtvecev, brezčutnih, vznak ležečih, z nogami obrnjenimi proti meni.

— — — — — — — — —

XLII.

Piš jutranjega zraku mi je osvežil lice. Eliza odpira došlo pošto.

Prebudila sem se kakor iz omotice in udje so mi bili težki.

«Eliza...»

Pritekla je k meni in se upognila nad menoj z obrazom polnim tesnobe.

«Koliko je ura?...»

«Navadna ura, gospa. Osem.» In Eliza je položila tik postelje krožnik s čajem.

Tedaj se je polagoma jasnilo v mojem spominu. Še je ovit v meglo, ke teka sem in tja z obvezanimi očmi, kakor deklica, ki igra slepo miš.

«Eliza... Kje je Naumov?»

«Odpotoval je, gospa.»

«Odpotoval je?...» Dolga pavza. «Kam je šel?»

Eliza me pogleda; njene oči so plahe in zveste kot one pretepanega psa.

«V Benetke,» je rekla tiho.

Poskočila sem in sedla na posteljo.

«V Benetke? Kdaj?»

«Včeraj pač, gospa. Saj vam je znano... saj ste ga pozdravili... dali ste mu križec... se li ne spominjate?...

V Elizinem glasu se je razodevala graja in bolest. Moj spomin je opustil igro slepe miši; ne lovi se več; odtrga si obvezo... se približuje... me gleda... se ustavi.

Da, res je. Pozdravila sem Naumova. Dala sem mu zlat križec. Da, Naumov je odpotoval v Benetke.

«Eliza!... Eliza!... Eliza!...» razpela sem roke kakor kdor se potaplja, kakor oni, ki se pogreza v temo. Eliza je jokala. Opazovala sem čudne obraze, ki jih je delala Eliza, kadar je jokala. So to komične in usmiljenje vzbujajoče poteze. Zopet so igrale moje misli slepo miš. Potem so se za hip vrnile in me začele gledati z groznim obrazom.

«Eliza, ustaviti moramo Naumova!... Ne sme dospeti v Benetke! Ne sme, Eliza, ne sme! ustavi ga! ustavi ga! ustavi ga!»

«Je prepozno, gospa.»

— — — — — — — — —

Da, — prepozno je.

(V tej uri je vlak, ki pelje Naumova, že onstran Varšave, hiti preko Brna, hiti v večernem solncu, potem v somraku, potem v temi — in prisopiha ob zori ropotajoč in se oddihajoč na dunajsko postajo.)